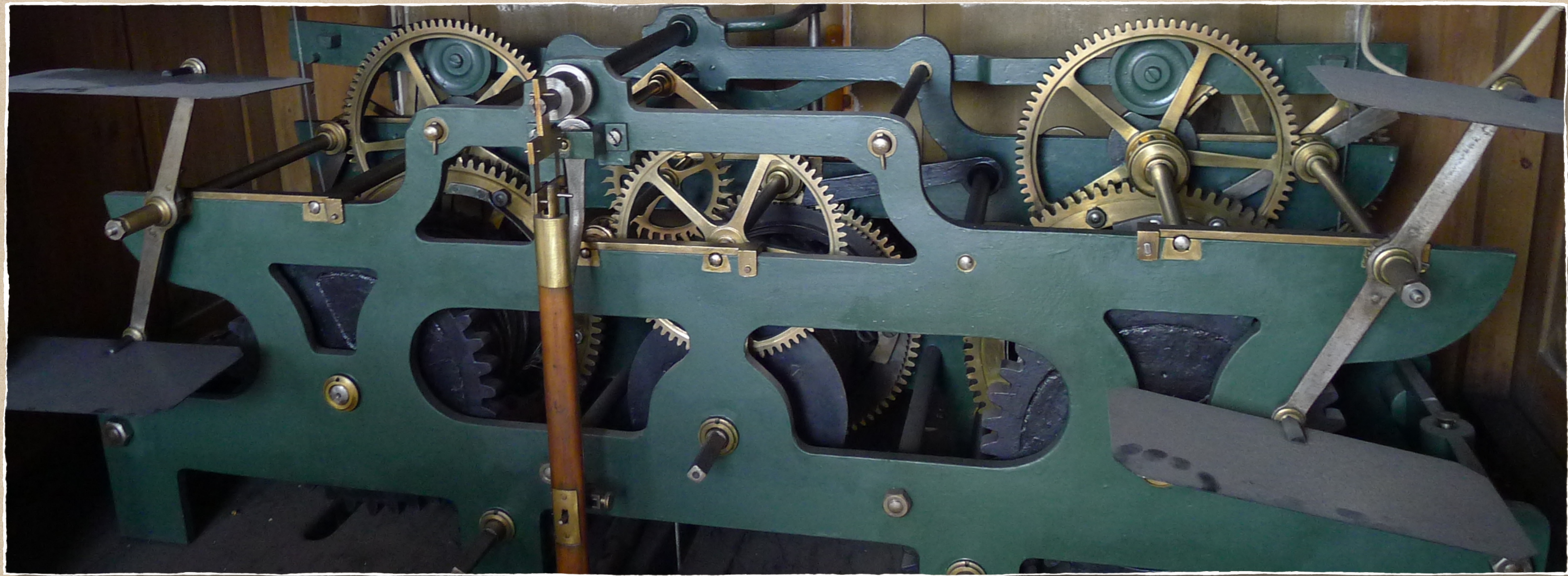

95 LAT ARCHIWUM PAŃSTWOWEGO W ŁODZI

ARCHIWA
PAŃSTWOWE
ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W ŁODZI

OBCHODY JUBILEUSZY

ZBIGNIEW TOBJAŃSKI

WOJEWÓDZKIE ARCHIWUM
PAŃSTWOWE W ŁODZI
(1926-1976)

ŁÓDŹ 1976

Publikacje Wojewódzkiego
Archiwum Państwowego w
Łodzi wydane z okazji 50-
lecia łódzkiego Archiwum.
Opracowane przez Z.
Tobjańskiego.

ZASÓB ARCHIWALNY
WAP ŁÓDŹ

ODDZIAŁ SIERADZ
EKSPozytura PABIANICE

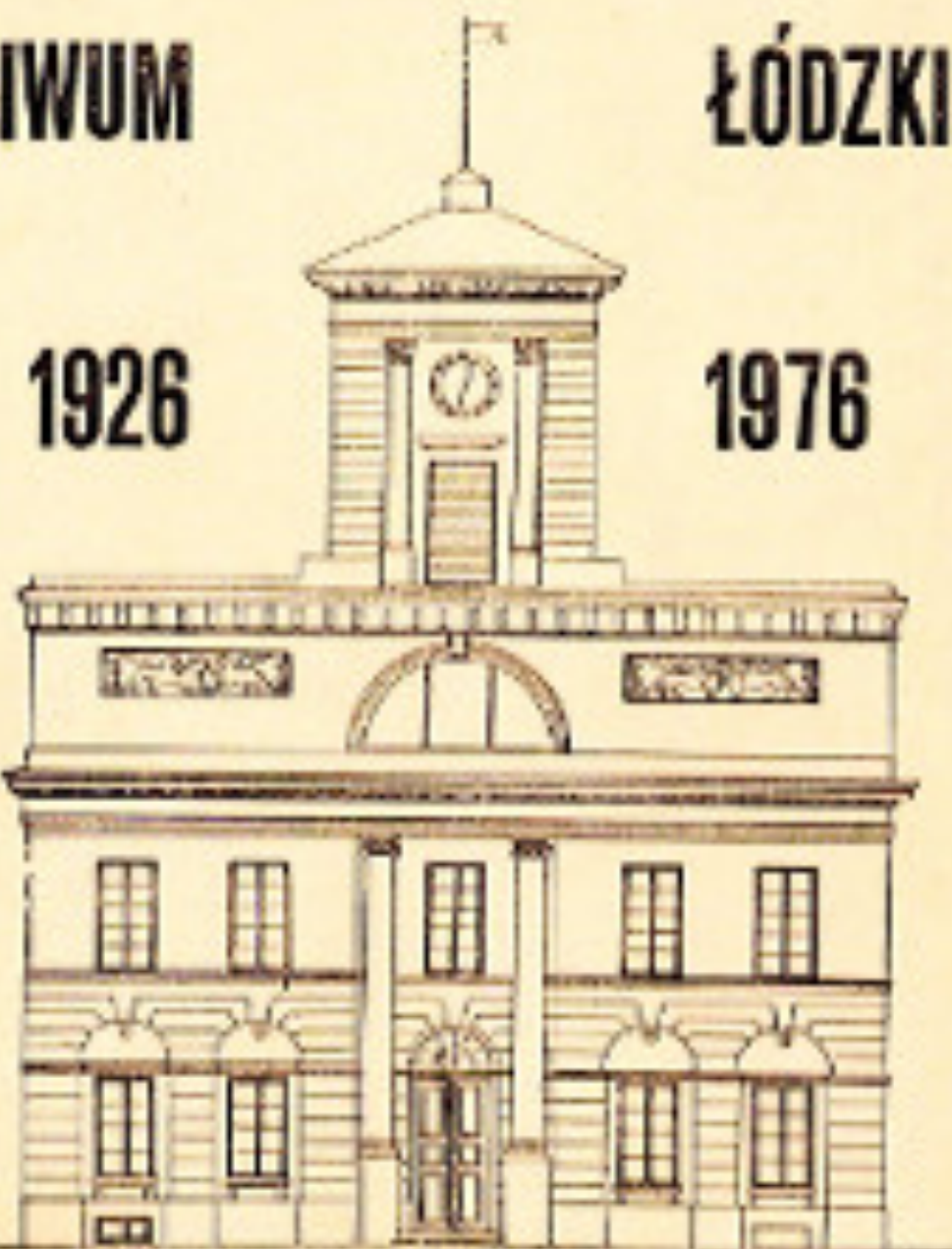
Opracował
Zbigniew Tobjański

ŁÓDŹ 1976

PRACOWNICY

ARCHIWUM

ŁÓDZKIEGO

1926

1976

ŁÓDŹ 1976

Pracownicy Archiwum Łódzkiego do 1976 r.

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko-Funkcja	Rok rozpoczęcia pracy	Rok zakończenia pracy
Pracownicy naukowo-badawczy i archiwalni				
1	Mgr Czesław Adamus	st. asyst. naukowo-badawczy	1950	1973
2	Aleksander Bambulewicz	mł. archiwista	1951	1976
3	Dr Mieczysław Bandurka	Docent, kier. oddz.	1952	p.n.
4	Mgr Julian Baranowski	archiwista	1973	p.n.
5	Mgr Adam Bednarek	st. archiwista, Kier. PAP Łęczycy	1963	1971
6	Danuta Biskupiak	manipulant	1964	1966
7	Mgr Władysław Błaszczyk	kusztosz, Dyr. APL	1971	1972
8	Maria Bryszewska	archiwista	1959	p.n.
9	Zygmunt Bulzacki	magazynier akt	1951	1965
10	Alfred Buse	komisaryczny zarządca archiw.	1939	1940
11	Eugeniusz Ciesielski	konserwator	1972	1974
12	Dr Mirosław Cygański	archiw. (obecnie Dr hab.)	1952	1969
13	Hugo Dania	archiwista	1940	1945
14	Mgr Teresa Dowgird	archiwista	1971	p.n.
15	Krystyna Dybka	archiwista	1953	1956
16	Mgr Jadwiga Dziewałtowska	dokumentalista	1973	p.n.
17	Zofia Dziewińska	st. archiwista	1962	p.n.
18	Stefania Fabjańska	archiwista	1969	p.n.
19	Władysław Feliksiak	introligator	1954	1965
20	Mgr Jan Fijałek	asystent (ob. Dr. hab.)	1950	1957
21	Grażyna Frukacz	konserwator	1972	p.n.
22	Jerzy Frukacz	konserwator	1974	p.n.
23	Mgr Danuta Gondko	st. asystent n.b.	1962	p.n.
24	Otto Heike	kier. Arch. Miejskiego	1940	1941
25	Stanisława Idezak	st. manipulant	1950	1955
26	Mgr Ireneusz Ihnatowicz	asystent n.b. (obecnie Prof. Dr. hab.)	1951	1956
27	Mgr Krystyna Jachimek	st. archiwista, kier. PAP Rawa Maz.	1971	p.n.
28	Aleksander Jackowski	archiwista	1951	1952
29	Wanda Janeta	manipulant	1969	1972
30	Roman Jaraczewski	manipulant	1973	1975
31	Mgr Zbigniew Jastrzębowski	mł. archiwista	1969	1970
32	Stanisław Jaśkiewicz	manipulant	1951	1973
33	Anna Kacprzak	mł. archiwista	1972	p.n.

100
Sala
seminaryjna

90 lat
ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W ŁODZI

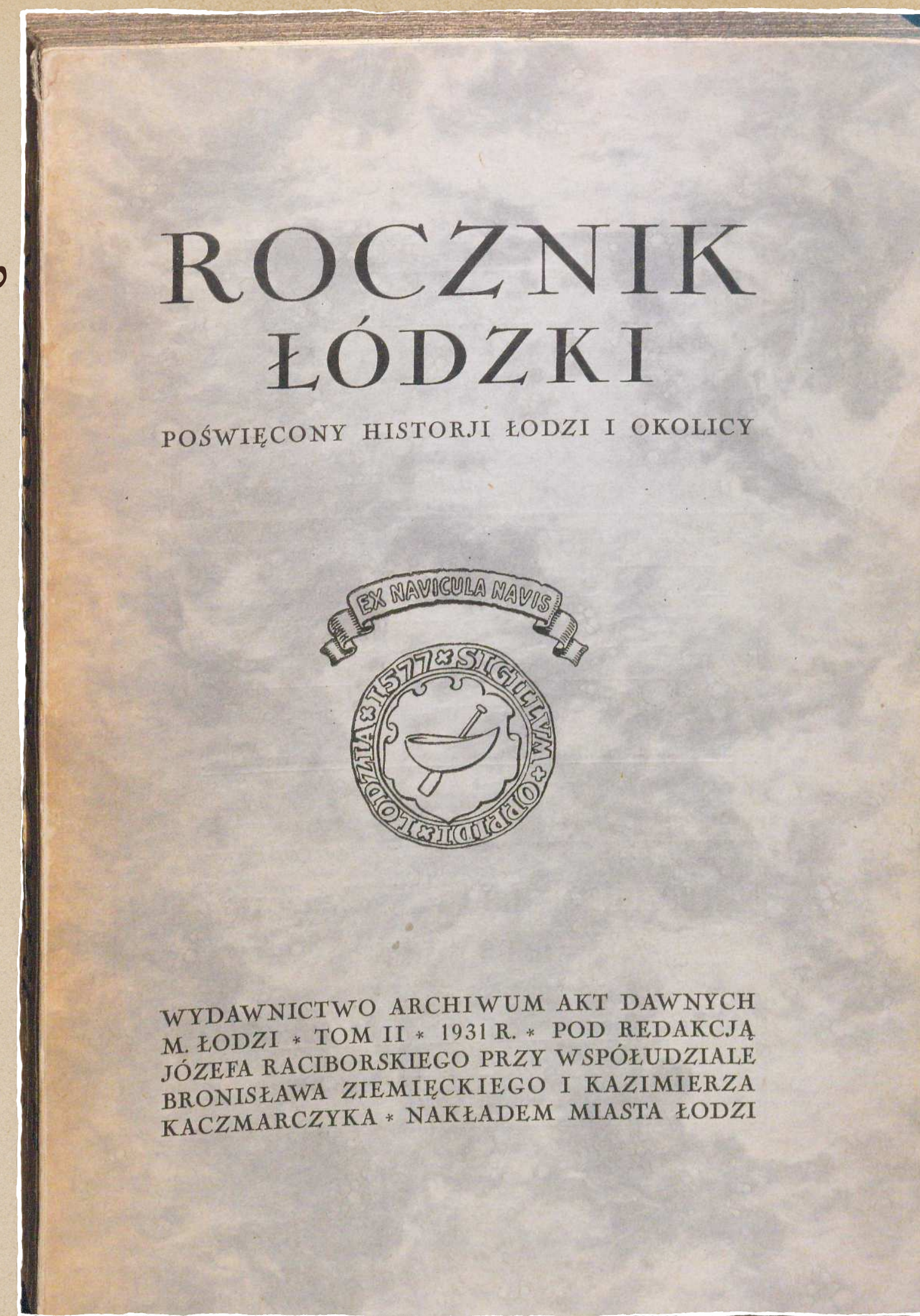
In memoriam

♦ PAMIĘCI ARCHIWISTÓW
ŁÓDZKICH

Józef Raciborski - Rawita

Pierwszy kierownik i organizator archiwum miejskiego, które otrzymało nazwę Archiwum Akt Dawnych m. Łodzi. Funkcję swą pełnił od grudnia 1925 r. do października 1934 r. Zajmował się przede wszystkim gromadzeniem zasobu oraz pracami wydawniczymi. Z jego inicjatywy i pod jego redakcją wychodził w latach 1928-1933 „Rocznik Łódzki” poświęcony historii Łodzi i okolicy. J. Raciborski był osobą barwną, cieszącą się poważaniem władz miasta, ale zarazem kontrowersyjną.

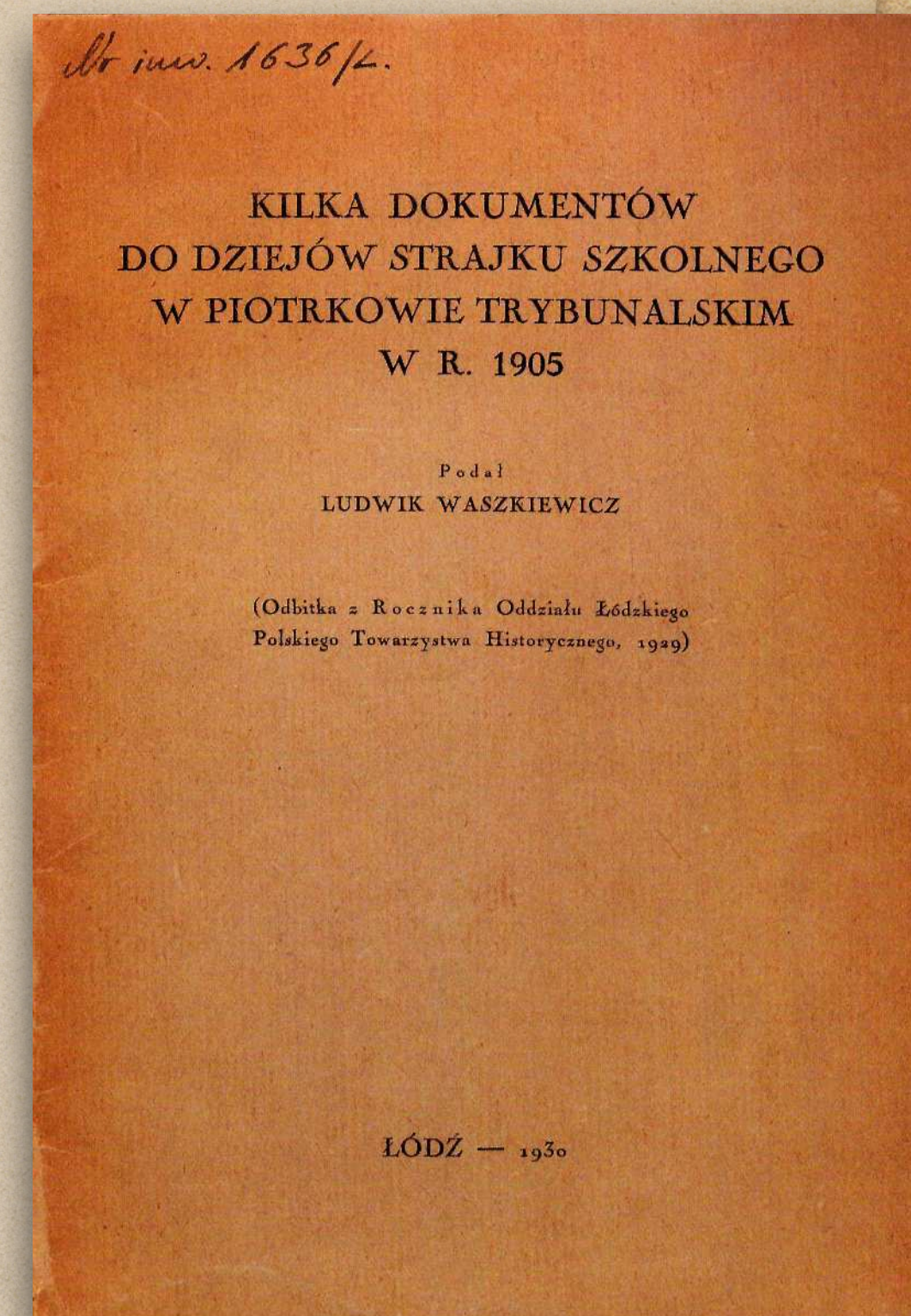
Roman Marian Janiszewski

Podjął pracę w 1924 w składnicy akt Zarządu Miejskiego w Łodzi skąd przeszedł do powstałego w 1926 r. Archiwum Miejskiego. Był wówczas jedynym pracownikiem merytorycznym organizującego się archiwum samorządowego. Przy pomocy dwóch woźnych przenieśli akta miejskie do nowo otrzymanych magazynów przy pl. Wolności 1. Zajmował się ich porządkowaniem i ewidencją. Przeszedł na emeryturę w 1933 r.

Ludwik Waszkiewicz

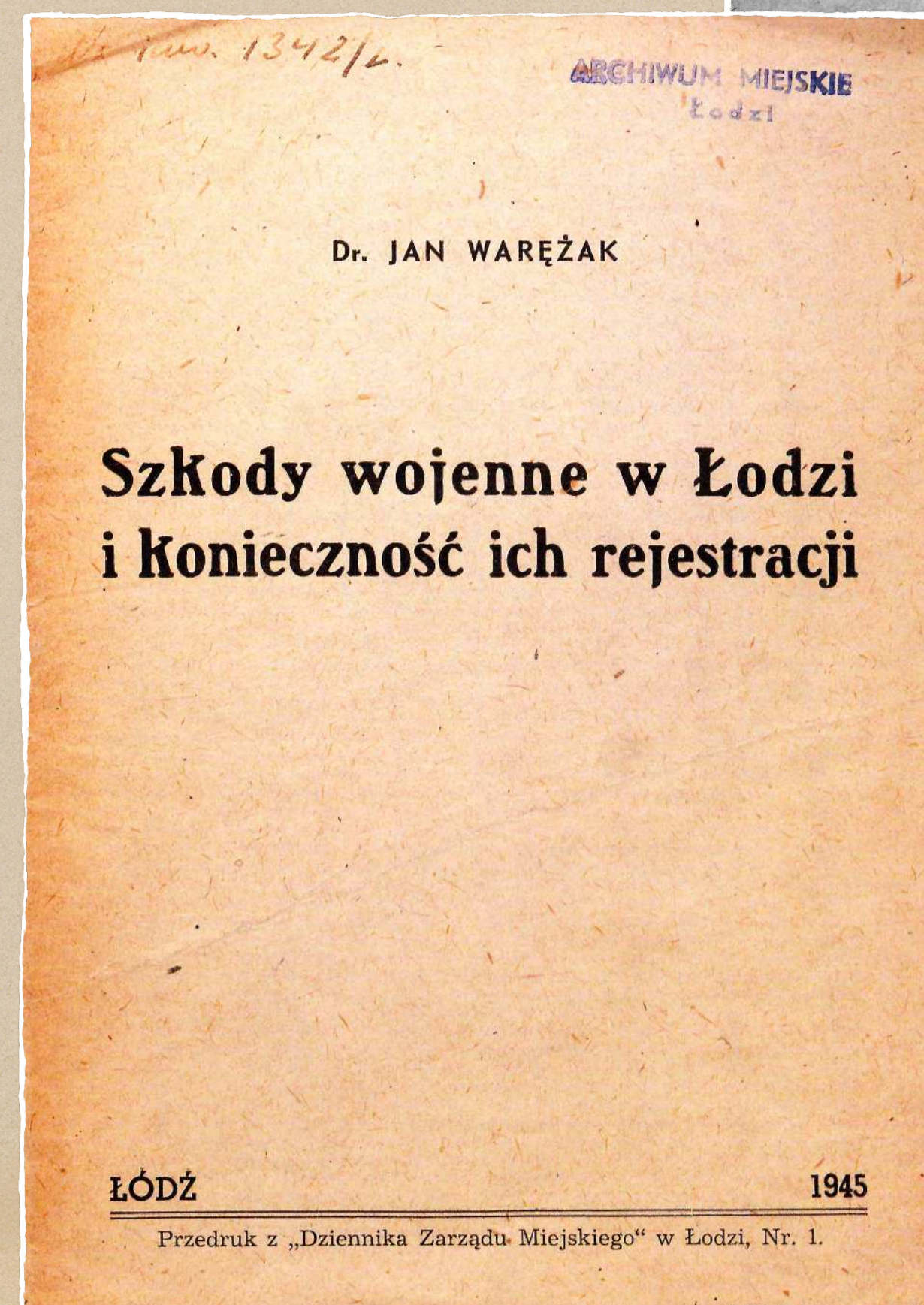
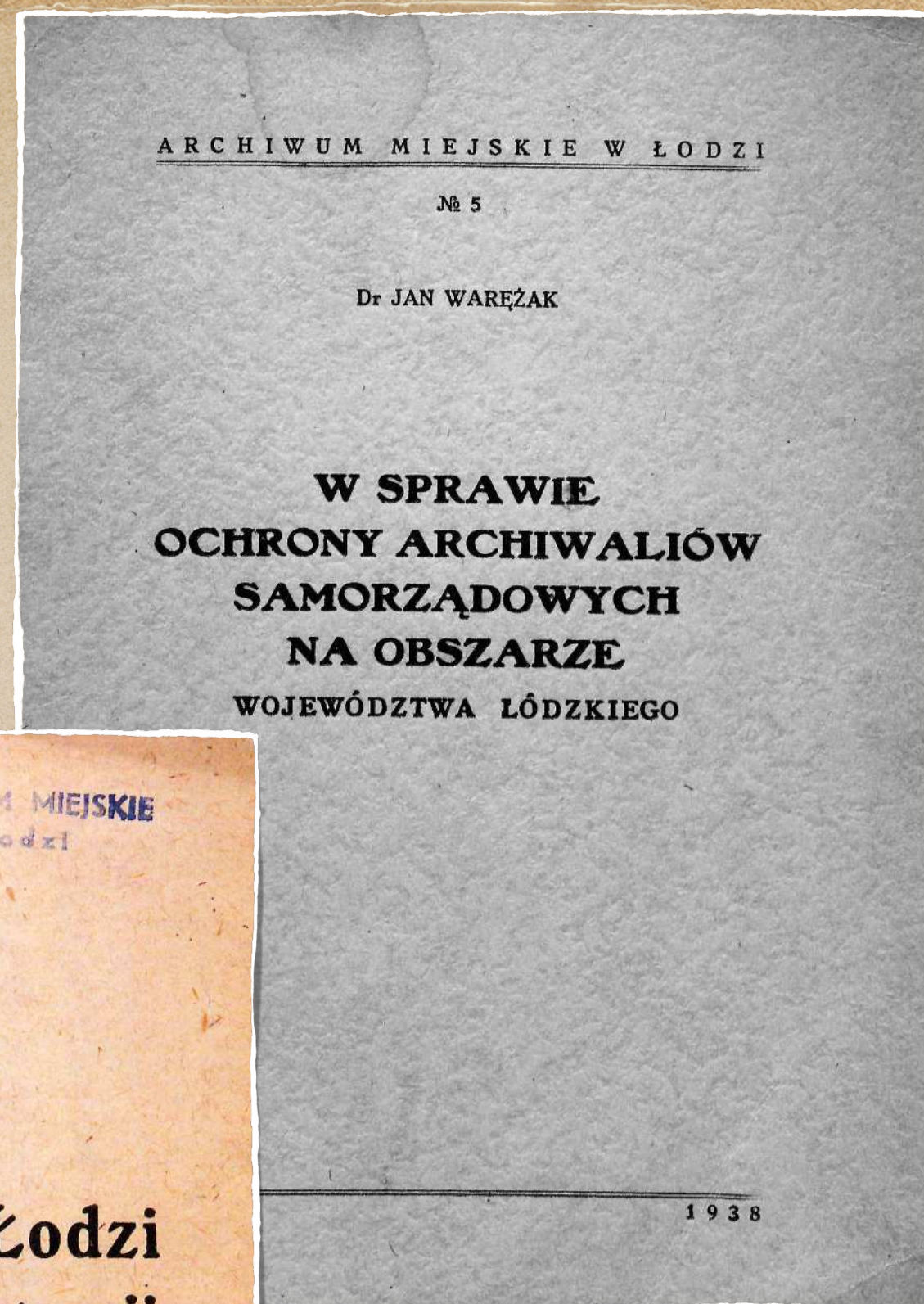
W styczniu 1935 r. objął stanowisko kierownika Archiwum Miejskiego w Łodzi i związał się z archiwistyką na długie lata. Od 1926 r. był członkiem Rady Archiwalnej działającej przy archiwum samorządowym. Wybuch II wojny światowej przerwał działalność zawodową. Za odmowę wykonywania poleceń władz okupacyjnych został na krótko aresztowany, po czym uciekł do Warszawy, gdzie pracował, jako archiwista w Archiwum Akt Dawnych. Po powrocie w lutym 1945 r. objął stanowisko dyrektora Archiwum Miejskiego w Łodzi. Na stanowisku utrzymał się do grudnia 1949 r. Pierwsze powojenne lata poświęcił na rewindykację akt wywiezionych przez okupanta a także zabezpieczenie akt pozostałych po przedwojennych urzędach polskich. W listopadzie 1957 r. wrócił ponownie do archiwum. Do przejścia na emeryturę w 1967 r. pracował, jako kustosz. Z pracą zawodową łączył również działalność polityczną i społeczną.

Jan Warężak

Od marca 1936 r. był na stanowisku kustosza w Archiwum Miejskim w Łodzi. Do listopada 1938 r. pełnił funkcję kierownika Archiwum. W grudniu 1939 r. został wysiedlony przez okupacyjne władze niemieckie do Generalnej Guberni. Po zakończeniu wojny powrócił do Łodzi na stanowisko kustosza w Archiwum Miejskim, na którym pracował do września 1947 r. W swej działalności archiwalnej zajmował się przede wszystkim organizacją archiwów zakładowych.

Mieczysław Nowak

Od 1936 r. pracował w Centralnej Składnicy Akt przy Archiwum Miejskim w Łodzi. W czasie okupacji hitlerowskiej zatrudniony był w Archiwum Miejskim, jako magazynier archiwalny. Po zakończeniu wojny do 1951 r. kierował Składnicą. Po włączeniu zasobu archiwum samorządowego do archiwum państwowego został w nim zatrudniony, jako kierownik Oddziału Akt Najnowszych. Na stanowisku tym pozostał do czasu przejścia na emeryturę w 1962 r. Specjalizował się w opracowywaniu akt najnowszych oraz zajmował problemami opieki nad narastającym zasobem archiwalnym. Pomagał w organizowaniu i działalności archiwów zakładowych.

Roman Kaczmarek

Podjął pracę w Archiwum Miejskim w Łodzi w 1937 r., jako praktykant. Po odbyciu praktyki zatrudniony został na stanowisku referenta. Zajmował się przejmowaniem do archiwum m.in. akt Gminy Chojny i archiwaliów cechowych. Pracował w archiwum w czasie okupacji. Brał udział w zabezpieczaniu dokumentów likwidowanych szkół, organizacji i stowarzyszeń. Po zakończeniu II wojny światowej pełnił funkcję kierownika oddziału. Przyczynił się do szybkiego odzyskania wywiezionych z Łodzi archiwaliów. W 1949 r. został dyrektorem archiwum samorządowego a po jego przyłączeniu do archiwum państwowego w 1951 r. powołano go na stanowisko dyrektora Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Łodzi. Odszedł z Archiwum w 1961 r. Brał czynny udział w życiu społeczno – politycznym Łodzi.

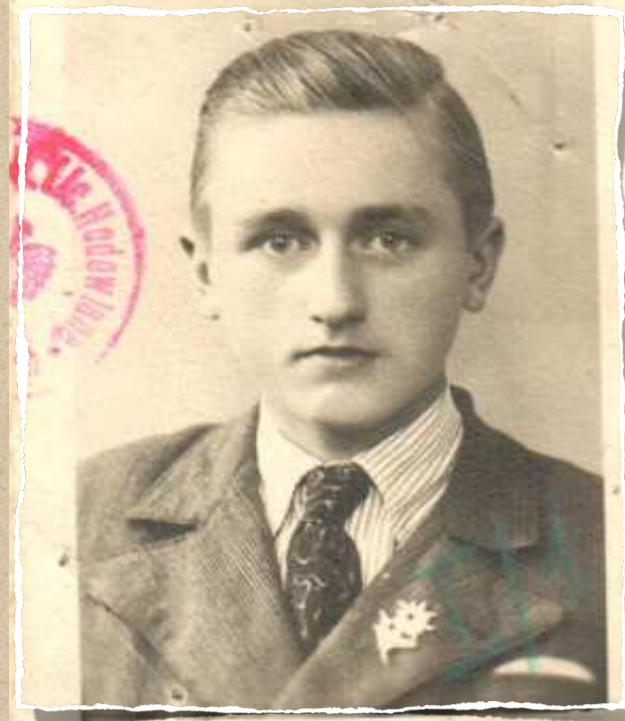

Stanisław Jaśkiewicz

Od czerwca 1945 r. był pracownikiem Archiwum Miejskiego a następnie do 1972 r. Archiwum Państwowego. Wykonywał różne prace. Był woźnym, intendentem, konserwatorem technicznym, magazynierem w Oddziale Akt Najnowszych. Pomagał przy porządkowaniu akt.

Zdzisław Konicki

W listopadzie 1946 r. podjął pracę w ówczesnym Archiwum Miejskim w Łodzi. Przeszedł przez różne szczeble awansu zawodowego. Był kierownikiem kancelarii, asystentem w oddziale akt dawnych, kierował działającym w Archiwum zespołem informacji archiwalnej. Zajmował się też konserwacją zbiorów archiwalnych. Organizował wystawy archiwalne. Będąc regionalistą z powołania popularyzował Łódź i region. Opublikował m.in. „Dziwy nad Łódką. Łódź w baśni i legendzie”. Cechowała go duża aktywność społeczna. W latach 1983-1991 pełnił funkcję przewodniczącego Zarządu Łódzkiego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. Przeszedł na emeryturę w kwietniu 1990 r.

WOJEWÓDZKIE
ARCHIWUM PAŃSTWOWE
RK/ZK 71
Pl. Wolności 1 01-138-58
L. dz. 57/4433/52

Z A S W I A D C Z E N I E.

Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Łodzi zaświadcza, iż
ob. Jackowski Aleksander pracował w byłym Archiwum Miejskim w Łodzi
od dnia 1 września 1947r do dnia 31 sierpnia 1951r w charakterze
archiwisty, a potem kustosza działu akt nowych, zaś od dnia 1 września
1951r do dnia 31 lipca 1952r pracował w Wojewódzkim Archiwum
Państwowym w Łodzi w charakterze archiwisty w siódmej (7) grupie
uposażenia pracowników nauki.

Niniejsze zaświadczenie wydaje się ob. Jackowskiemu Aleksandrowi
w związku z odejściem z państwowej służby archiwalnej. -

RK/ZK

RM.

Aleksander Jackowski

Został zatrudniony we wrześniu 1947 r., jako archiwista w
Dziale Akt Nowych Archiwum Miejskiego. Obok
porządkowania i inwentaryzacji akt przejął opiekę nad
biblioteką archiwalną aktualizując jej katalog. Był
prekursorem uproszczonych prac porządkowo-
inwentaryzacyjnych, których celem było możliwie szybkie
udostępnienie badaczom zdewastowanych w okresie
wojennym zasobów archiwalnych. Z Archiwum odszedł w
1952 r.

Aleksander Bambulewicz

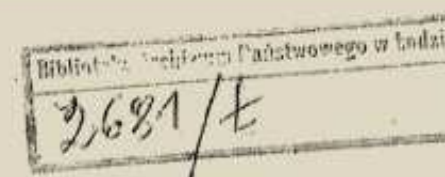

Związany z Archiwum Miejskim od 1947 r. a następnie, po włączeniu archiwum samorządowego do sieci archiwów państwowych, z Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Łodzi, w którym pracował do przejścia na emeryturę w 1966 r. Wcześniej od 1930 r. Pracował w Archiwum Biura Ewidencji Ludności w Łodzi. Posiadał długoletnią praktykę archiwalną. Dobra znajomość języka rosyjskiego ułatwiła mu pracę nad zespołami akt administracji zaboru rosyjskiego. Będąc emerytem do 1976 r. nadal pracował w WAPŁ na pół etatu przygotowując do mikrofilmowania akta administracji XIX w.

Stefan Rosiak

We wrześniu 1947 r. objął stanowisko kustosza Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim. Wydział Archiwów Państwowych powierzył mu zadanie zorganizowania przyszłego Archiwum Państwowego w Łodzi. W wyniku jego starań w 1948 r. powołano Oddział w Łodzi Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim, który rozpoczął działalność 1 IX 1949 r. w trudnych warunkach lokalowych. W styczniu 1950 r. otrzymał nominację na p.o. dyrektora tego Oddziału przemianowanego od 1 I 1951 r. na Archiwum Państwowe w Łodzi. Po przyłączeniu w 1952 r. do archiwum państwowego archiwum miejskiego ustąpił ze stanowiska dyrektora. W powstałym Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Łodzi został kierownikiem Oddziału I Akt Dawnych. Funkcję tę pełnił do przejścia na emeryturę w 1967 r. Był organizatorem archiwum państwowego w Łodzi. Wprowadzał w prace archiwalne wielu młodych ludzi. Był doświadczonym archiwistą. We wrześniu 1922 r. rozpoczął pracę w Archiwum Państwowym w Wilnie, w którym pracował także podczas II wojny światowej.

STEFAN ROSIAK
Woj. Arch. Państw. w Łodzi

ZESPOŁY I RODZAJE AKT
W WOJEWÓDZKIM ARCHIWUM PAŃSTWOWYM W ŁODZI,
ZAWIERAJĄCE MATERIAŁY DO DZIEJÓW REWOLUCJI
1905—1907 ROKU

I

W latach 1905—1907, kiedy w całym imperium carskim rozpalil się płomień rewolucji, proletariat Łodzi, Częstochowy, Zagłębia Dąbrowskiego stanął do walki o wyzwolenie społeczne i narodowe i razem z proletariatem rosyjskim walczył z uciskiem władzy carskiej i z wyzyskiem kapitaistów. Walka ta znalazła odbicie w aktach ówczesnych urzędów administracji carskiej i w aktach fabryk ówczesnej guberni piotrkowskiej i kaliskiej.

Nie wszystkie jednak akta wytworzone w tych urzędach i fabrykach znalazły się w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Łodzi. Ewakuacja urzędów carskich w początkach pierwszej wojny światowej, następnie wojna i okupacja tych terenów przez armię niemiecką i austriacką oraz druga wojna światowa i okupacja hitlerowska spowodowały liczne straty w materiale aktowym zachowanym do naszych czasów.

Jednak i to, co posiadamy i dziś w WAP w Łodzi, daje możliwość wielostronnego odtworzenia wypadków rewolucji 1905—1907 roku na naszym terenie.

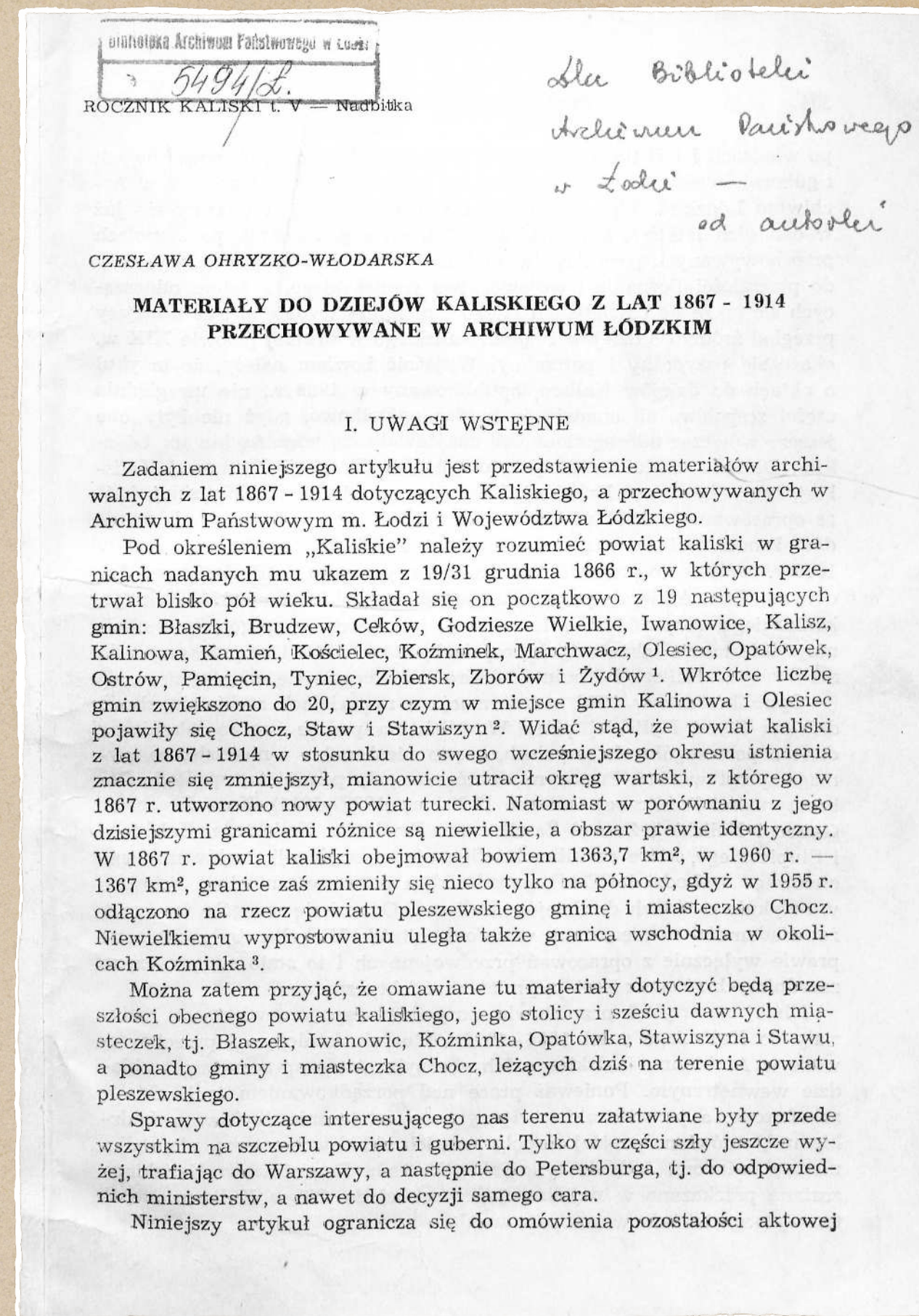
Nim jednak przystąpimy do omawiania i charakterystyki zespołów, zawierających materiały do dziejów rewolucji 1905—1907 roku w Archiwum Łódzkim, musimy chociaż pokrótce wspomnieć o systemie administracyjnym, działającym na terenach ówczesnej guberni piotrkowskiej i ówczesnego Królestwa Polskiego.

Nowa organizacja wprowadzona w roku 1867 w czasie unifikacji Królestwa z ustrojem Cesarstwa opierała się na podziale na gubernie i powiaty.

Czesława Ohryzko-Włodarska

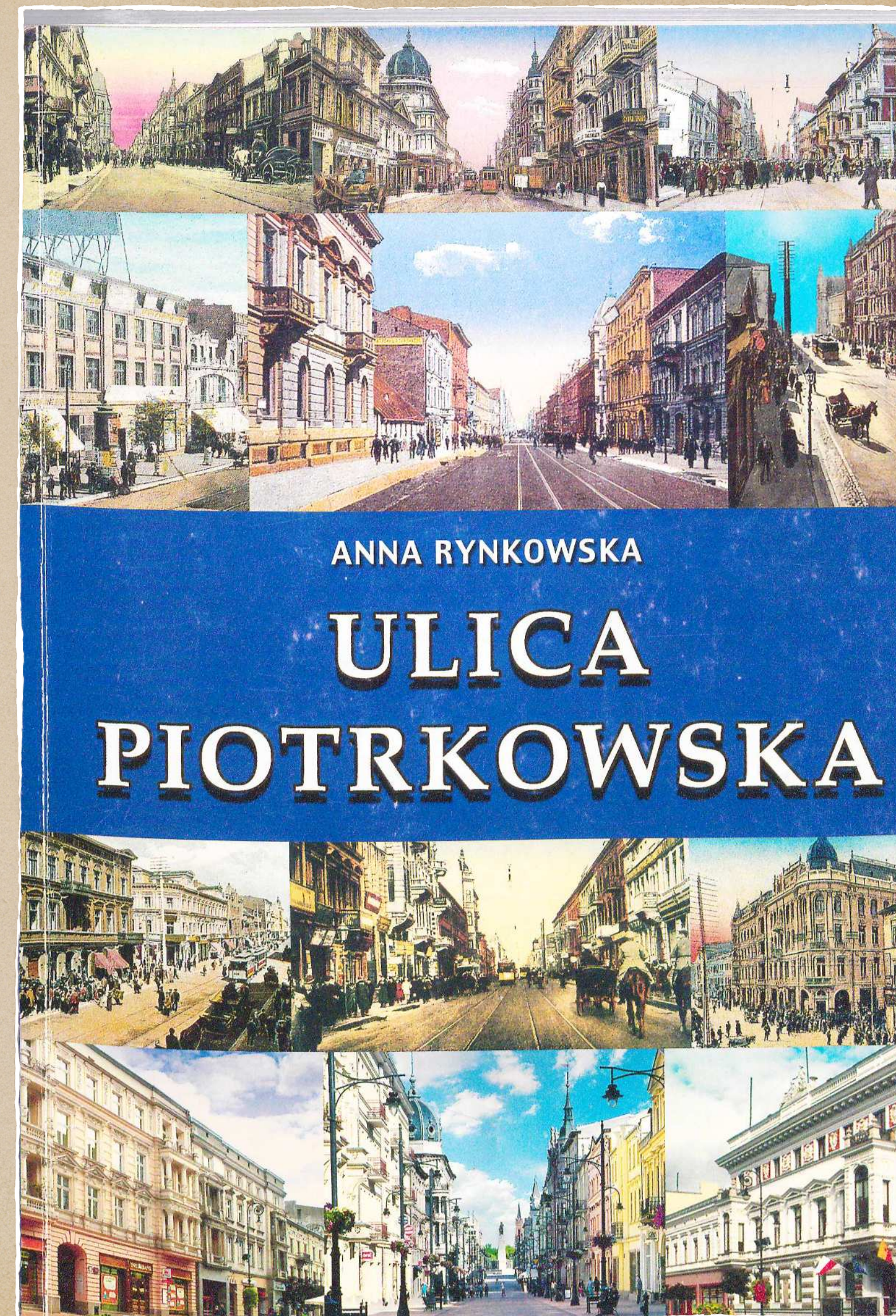
Rozpoczęła pracę we wrześniu 1949 r., jako stypendystka w jeszcze organizującym się Archiwum Państwowym w Łodzi. Etat w Archiwum otrzymała w 1951 r. W czasie swej 25-letniej pracy archiwalnej uporządkowała i zinwentaryzowała wiele zespołów m.in. urzędów włościańskich i zarządów powiatowych guberni piotrkowskiej. Będąc doświadczonego pracownikiem naukowym przez wiele lat kierowała życiem naukowym w Archiwum łódzkim. Zmarła przedwcześnie w 1977 r.

Anna Rynkowska

W łódzkim Archiwum przepracowała przeszło 20 lat od 1950 r. do 1974 r. Była organizatorem i kierownikiem Oddziału Akt Gospodarczych, który powstał w 1952 r. Zajmowała się gromadzeniem i opracowywaniem akt fabrycznych, bankowych oraz organizacji i zrzeszeń przemysłowych. Miała znaczny dorobek w zakresie publikacji źródeł i opracowań z przeszłości Łodzi. Była autorką m.in. Pionierskiej monografii „Ulica Piotrkowska”. Pamięć Anny Rynkowskiej została uczczona w 1994 nazwaniem jej imieniem alei łączącej al. Kościuszki i ul. Wólczańską.

Jan Bogusław Trela

Rozpoczął pracę w Archiwum Państwowe w Łodzi w styczniu 1951 r. Pracował na różnych stanowiskach. Był kierownikiem oddziału, pełnił obowiązki dyrektora. Interesował się problematyką akt samorządowych. Dużo czasu przeznaczył na przejmowanie nowych akt do zasobu archiwum, w tym akt stanu cywilnego, które też przygotowywał do mikrofilmowania.

Mieczysław Bandurka

Uroczystość pożegnania
M. Bandurki w Archiwum
Państwowym w Łodzi

W Archiwum łódzkim zaczął pracę, jako praktykant. Z tą instytucją związał życie zawodowe, zostając od września 1951 r. statym pracownikiem. Był nim do emerytury do 1997 r., przechodząc kolejne szczeble awansu od młodszego asystenta do profesora. Początek jego pracy w archiwum przypadł na organizowanie się Archiwum Państwowego w Łodzi. Przemieszczanie archiwaliów z Archiwum Powiatowego w Piotrkowie Trybunalskim do Łodzi było pierwszą jego pracą, jako praktykanta. Potem zajmował się opracowywaniem akt Rządu Gubernialnego Piotrkowskiego 1864-1914, Urzędu Wojewódzkiego łódzkiego 1919-1939, akt sądów okręgowych w Łodzi i Piotrkowie 1918-1939 oraz Akt m. Łodzi 1794-1914. Opracowania zostały zakończone publikacjami źródłoznawczymi „Materiały do dziejów 20-lecia międzywojennego w aktach Urzędu Wojewódzkiego łódzkiego”, „Akta sądowe województwa łódzkiego z okresu międzywojennego dwudziestolecia”, „Materiały do dziejów służby zdrowia w zasobie Archiwum łódzkiego do 1914 r.”, „Materiały do dziejów architektury i urbanistyki w Archiwum łódzkim”, „Źródła do dziejów oświaty łódzkiej – stan zachowania i możliwości wykorzystania”, „Odbicie stosunków narodowościowych, wyznaniowych i społecznych w Łodzi w zasobie Archiwum Państwowego w Łodzi”. Jego autorstwa jest przewodnik „Akta Miasta Łodzi do 1918 r. Przewodnik po zespole”. Był też redaktorem zbiorowego opracowania „Archiwum Państwowe w Łodzi. Przewodnik po zasobie archiwalnym”. Był mistrzem dla kolejnych pokoleń pracowników APŁ.

Alojza Łyszkowska-Żebrowska

W Archiwum zatrudniona została w lutym 1952 r. Początkowo zajmowała się zbiorami i kolekcjami znajdującymi się w zasobie Archiwum łódzkiego. W 1960 r. powierzono jej organizację pracowni konserwatorskiej, a po jej utworzeniu nadzór i koordynację prac konserwatorskich z zakresu konserwacji chemicznej. Od 1963 r. nadzorowała także powstałą pracownię fotograficzną. W 1972 r. powierzono jej obowiązki kierownika oddziału, do którego zadań należało m.in. prowadzenie pracowni naukowej i biblioteki. Dla studentów Uniwersytetu Łódzkiego, Politechniki Łódzkiej i Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi prowadziła zajęcia, wykłady oraz ćwiczenia z dziedziny archiwistyki i archiwoznawstwa oraz zapoznawała z zasobem aktowym łódzkiego Archiwum. Opracowała wydany w 1979 r. Informator o zasobie archiwalnym Wojewódzkiego Archiwum Państwowego. Z końcem 1979 r. odeszła z pracy na wcześniejszą emeryturę.

Halina Wiśniewska-Bieniek

Pracę w ówczesnym Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Łodzi podjęta w marcu 1952 r. Pracowała w Oddziale Akt Nowych, gdzie zajmowała się aktami administracji państwowej oraz szkół. Wizytowała także składnice i zbiornice akt. W 1962 r. objęła funkcję kierownika ówczesnego Oddziału Akt Polski Ludowej. Stanowisko to pełniła do czasu przejścia w 1981 r. na wcześniejszą emeryturę. Prawie 15 lat była przewodniczącą Wojewódzkiej Komisji Oceny Materiałów Archiwalnych przy APŁ. Pełniła także funkcję sekretarza Komisji Metodycznej. Zajmowała się aktami zakładów przemysłowych po 1945 r. Była członkiem dwóch zespołów naukowo – badawczych Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, które zajmowały się problematyką narastającego zasobu archiwalnego. Kierowała pracami studentów przebywających na praktykach a specjalizujących się w zakresie archiwistyki i archiwoznawstwa.

Czesław Adamus

Od lipca 1952 r. był kierownikiem Powiatowego Archiwum Państwowego w Łęczycy a następnie od lutego 1956 r. w Pabianicach. Doceniany był za działalność popularyzatorską związaną z upowszechnianiem źródeł archiwalnych. Opracowywał zespoły akt gminnych. Z powodów zdrowotnych odszedł z Archiwum w 1974 r.

Jan Milczarek

Od listopada 1952 r. została zatrudniony na stanowisku kierownika Powiatowego Archiwum Państwowego w Sieradzu. Był organizatorem tej placówki. Od maja 1955 r. przez pewien czas objął dodatkowo obowiązki kierownika PAP w Pabianicach. Opracowywał akta, wizytował archiwa zakładowe, przeprowadzał instruktaż dla prowadzących archiwa zakładowe. Miał znaczny dorobek publikacyjny w dziedzinie historii społeczno – gospodarczej. Uczestniczył w życiu naukowym regionu wieluńsko – sieradzkiego. Ogłosił drukiem kilkadziesiąt prac poświęconych dzieją regionalnym. Prowadził szeroką działalność kulturalną i społeczną w Sieradzu. Uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w 1972 r. W 1974 r. został uhonorowany Złotym Krzyżem Zasługi. Z Archiwum odszedł na emeryturę w kwietniu 1992 r. W Sieradzu wciąż żywa jest pamięć o działalności Jana Milczarka.

W Muzeum Okręgowym w Sieradzu w dniu 14 XI 2015 r. odbyło się Studium Regionalne poświęcone osobie dr. Jana Milczarka.

Jan Kozłowski

Pracę w Archiwum rozpoczął w listopadzie 1955 r. Był kierownikiem powiatowych archiwów państwowych kolejno w Łęczycy, Pabianicach i Łodzi, którego był organizatorem. Od grudnia 1979 r. aż do przejścia z początkiem 1985 r. na emeryturę był kierownikiem Oddziału Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Pabianicach. Zajmował się tematyką badań związanych z opracowywanym zasobem archiwalnym – kancelarią urzędów municypalnych miast średniej wielkości z lat 1808-1914 łódzkiego okręgu przemysłowego. Zinwentaryzował i napisał wstępy do inwentarzy zespołów archiwalnych m.in. Akta miasta Aleksandrowa 1819-1944, Starostwo Powiatowe Łódzkie 1918-1939, Starostwo Powiatowe Łódzkie 1945-1950, Prokuratura przy Sądzie Specjalnym w Piotrkowie 1939-1945, Więzienie Piotrkowskie 1808-1914. Był autorem scenariuszy wystaw prezentujących dokumenty z zasobu APŁ dotyczące Łutomierska, Rzgowa, Tuszyna i Zgierza. Znał dobrze problematykę i specyfikę archiwów powiatowych. Przez wiele lat był członkiem i uczestniczył w pracach Komisji Oceny Materiałów Archiwalnych i Komisji Metodycznej przy Archiwum łódzkim. Od 1969 r. prowadził szkolenia archiwistów zakładowych.

Bolesław Stanisław Pełka

Pracę w Archiwum rozpoczął w listopadzie 1957 r., jako archiwista a zakończył we wrześniu 1996 r., jako starszy kustosz. Opracowywał akta fabryczne, bankowe i organizacji przemysłowych a od końca lat 60. XX w. przystąpił do porządkowania zespołów akt administracji państwowej i samorządowej. Z kilkunastu większych zespołów archiwalnych, które opracował i poprzedził wstępem, przykładowo podać można: Giełda Pieniężna w Łodzi 1898-1937, Widzewska Manufaktura Spółka Akcyjna w Łodzi 1889-1950, Włókiennicza Spółka Akcyjna N. Eitingon i Spółka Łódź 1919-1945, Francuska Spółka Akcyjna Generalna Kompania Przemysłu Przędzalniczego Towarzystwo Anonimowe Zakładów Allart Rousseau i Spółka w Łodzi 1882-1945, Starszy Inspektor Fabryczny Guberni Piotrkowskiej 1891-1914. Łódzki Oddział Banku Państwa 1885-1919, Związek Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskim 1913-1939, Giełda Pieniężna w Łodzi 1898-1937; Kancelaria Gubernatora Kaliskiego 1866-1918, Policmajster Miasta Łodzi 1862-1914 czy Przewodniczący Starszeństwa Żydów w Getcie Łódzkim 1939-1944. Do wielu opracowywanych zespołów aktowych sporządził indeksy osób, miejscowości i przedmiotowe. Do najważniejszych i najbardziej przydatnych z nich należą skorowidze osób i geograficzno – przedmiotowy do Wydziału Administracyjnego Rząd Gubernialnego Piotrkowskiego 1867-1917.

Główna Archiwum Państwowe w Łodzi

5486/62

BOLESŁAW PEŁKA
Archiwum Państwowe m. Łodzi i Woj. Łódzkiego

ORGANIZACJA I HISTORIA ŁÓDZKIEJ GIEŁDY PIENIĘŻNEJ I JEJ AKTA (1899-1939)

POWSTANIE GIEŁDY ŁÓDZKIEJ

W roku 1898 grupa przemysłowców łódzkich z Karolem Scheiblerem na czele podjęła starania o otwarcie w Łodzi giełdy pieniężnej. Wkrótce potem powołano komisję, która zajęła się opracowaniem uzansów i cedui giełdowych oraz instrukcji dla maklerów. Giełdę Pieniężną otwarto w Łodzi 1 lutego 1899 r. Podstawą organizacji i działalności giełdy był statut, zatwierdzony 12/24 czerwca 1898 r. przez Ministra Finansów¹. Statut składał się z 6 części: 1) giełda i jej zadania, 2) osoby uczęszczające na giełdę, 3) zgromadzenie giełdowe, 4) komitet giełdowy, 5) dochody i sprawozdawczość rachunkowa, 6) maklerzy giełdowi. Statut Giełdy Pieniężnej w Łodzi opracowano w oparciu o przepisy o giełdach, zawarte w ustawie handlowej² oraz w oparciu o statuty innych giełd w Rosji³. Giełda miała charakter instytucji publicznej i społecznej, pozostającej pod nadzorem władz rządowych⁴.

Zofia Dziewińska

Zatrudniona w Archiwum Państwowym M. Łodzi i Województwa Łódzkiego w kwietniu 1962 r. Pracując w Oddziale Akt Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej opracowała m.in. Akta Wojewódzkiego Komitetu Związków Zawodowych w Łodzi i zarządów okręgowych związków branżowych. Znaczną część pracy w Archiwum poświęciła opiece nad archiwami zakładowymi, przeprowadzając wizytacje, szkoląc i udzielając konsultacji archiwistom zakładowym. Na emeryturę przeszła w listopadzie 1985 r.

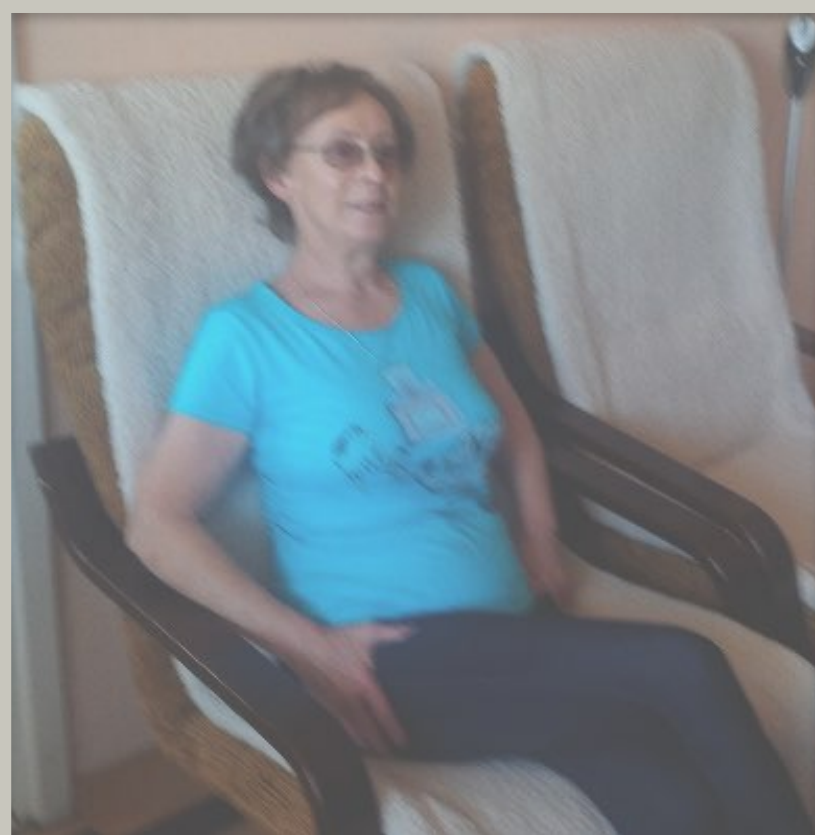

Adam Bednarek

W grudniu 1963 r. rozpoczął pracę, jako kierownik Powiatowego Archiwum Państwowego w Łęczycy, które podlegało organizacyjnie ówczesnemu Archiwum Państwowemu Miasta Łodzi i Województwa Łódzkiego. Funkcję swą pełnił aż do śmierci w 1971 r. Prowadził prace organizacyjne, zabezpieczał i przejmował z podległego terenu akta zlikwidowanych instytucji. Pracował nad zespołami akt instytucji kulturalnych w Łęczycy.

Halina Nowak

Pracowała w Archiwum Państwowym w Łodzi od 1972 r. do przejścia na emeryturę w 2014 r. Przez te lata zatrudniona była najpierw w Oddziale w Pabianicach a następnie w pabianickiej części Oddziału Nadzoru Archiwalnego APŁ, gdzie zajmowała się aktami osobowo – płacowymi. Prowadziła prace porządkowe nad zasobem aktowym. Przez lata pracy wyspecjalizowała się w kwerendach archiwalnych przeprowadzanych w zespołach aktowych przechowywanych w Oddziale w Pabianicach.

Julian Baranowski

Rozpoczął pracę w Archiwum Państwowym w Łodzi w sierpniu 1973 r. Od 1996 r. był kierownikiem Oddziału I a w latach 1999-2009 r. kierował pracami Oddziału w Pabianicach. Porządkował i inwentaryzował Akt miasta Łodzi okresu międzywojennego. Opracowywał materiały archiwalne szeregu wydziałów łódzkiego Zarządu Miejskiego z lat 1939-1945. Od połowy lat 90. ubiegłego wieku w swej pracy skupił się nad pozostałością aktową dotyczącą Getta Łódzkiego (akta Przetożonego Starszeństwa Żydów w Getcie Łódzkim, Akta m. Łodzi Zarząd Getta, Państwowa Policja Kryminalna Posterunek Policji Kryminalnej w Łodzi). Studia nad aktami zostały uwieńczone licznymi publikacjami dotyczącymi przede wszystkim historii hitlerowskich represji na terenie tzw. Kraju Warty ze szczególnym uwzględnieniem historii i organizacji getta w Łodzi. Wśród wielu jego publikacji do najważniejszych należy zaliczyć najbardziej znaną The Łódź Ghetto 1940-1944, Łódzkie getto 1940-1944. Vademecum, wznawianą aż czterokrotnie, która praktycznie rozpoczęła prace badawcze nad gettem łódzkim także innych badaczy. Jest pochowany w Alei Zasłużonych Cmentarza Komunalnego Doły w Łodzi.

Maria Redet

W Archiwum Państwowym w Łodzi zatrudniona została w grudniu 1973 r. Początkowo pracowała w ówczesnym Oddziale I, a następnie IV APŁ. W kwietniu 1978 r. powierzono jej prowadzenie dużej, bo liczącej około 30 tys. druków i czasopism, Biblioteki Archiwum. Zajmowała się nią do końca swojej pracy zawodowej. Oprócz tego będąc pracownikiem Oddziału Ewidencji, Informacji i Udostępniania wykonywała kwerendy, udostępniała materiały archiwalne w pracowni naukowej, oprowadzała wycieczki po Archiwum, prowadziła zajęcia z uczniami i studentami. Brała udział w popularyzowaniu zasobu aktowego APŁ i zbiorów bibliotecznych.

Edward Trzeciak

Związany z Archiwum Państwowym w Łodzi od 1991 r. Początkowo pracował w kancelarii a następnie w Oddziale II, gdzie wykonywał kwerendy oraz przygotowywał i udostępniał akta do pracowni naukowej. Odszedł na emeryturę z początkiem czerwca 2012 r.

Maria Wisińska-Kluba

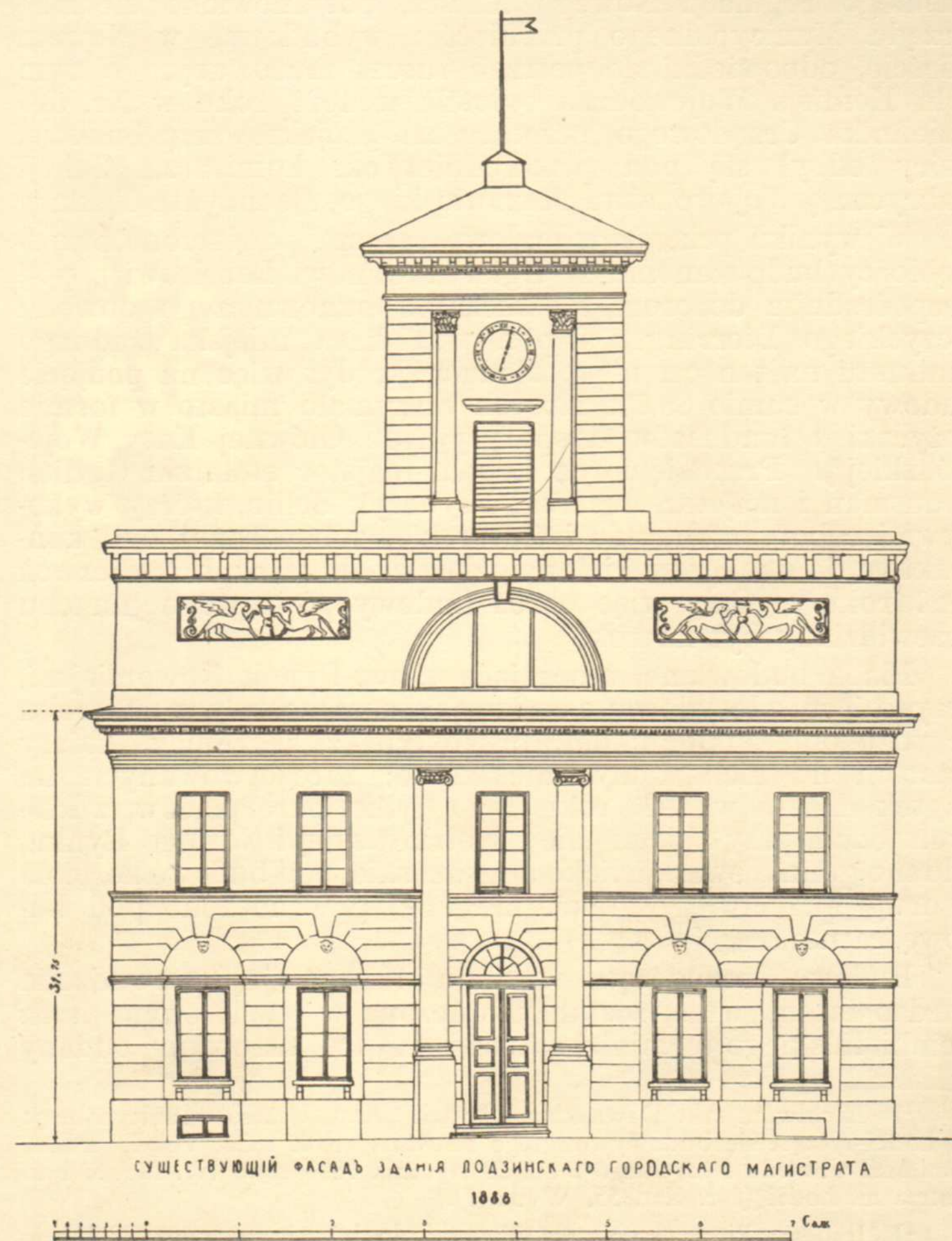

W kwietniu 1992 r. rozpoczęła pracę, jako kierownik sieradzkiego oddziału Archiwum Państwowego w Łodzi. Wcześniej była wieloletnim pracownikiem i dyrektorem Muzeum Okręgowego w Sieradzu. Pracując w Archiwum potrafiła umiejętnie wykorzystać swoje dotychczasowe doświadczenie zawodowe. Przyczyniła się do poprawy warunków funkcjonowania Oddziału poprzez przejęcie całego parteru zajmowanego budynku i doprowadzenie do jego remontu. Zwiększyło to znacząco powierzchnię magazynową a tym samym umożliwiło przejęcie wielu nowych zespołów archiwalnych. Przeprowadzała na podległym terenie kontrole archiwów zakładowych w instytucjach będących pod nadzorem Oddziału. Na emeryturę przeszła z początkiem 2002 r. Jest autorką wielu prac naukowych. Działała aktywnie w organizacjach społecznych. W Sieradzu wspominana jest do dzisiaj.

Spotkanie wspomnieniowe
w Muzeum Okręgowym w Sieradzu
w dniu 1 IX 2017 r.

Budynki

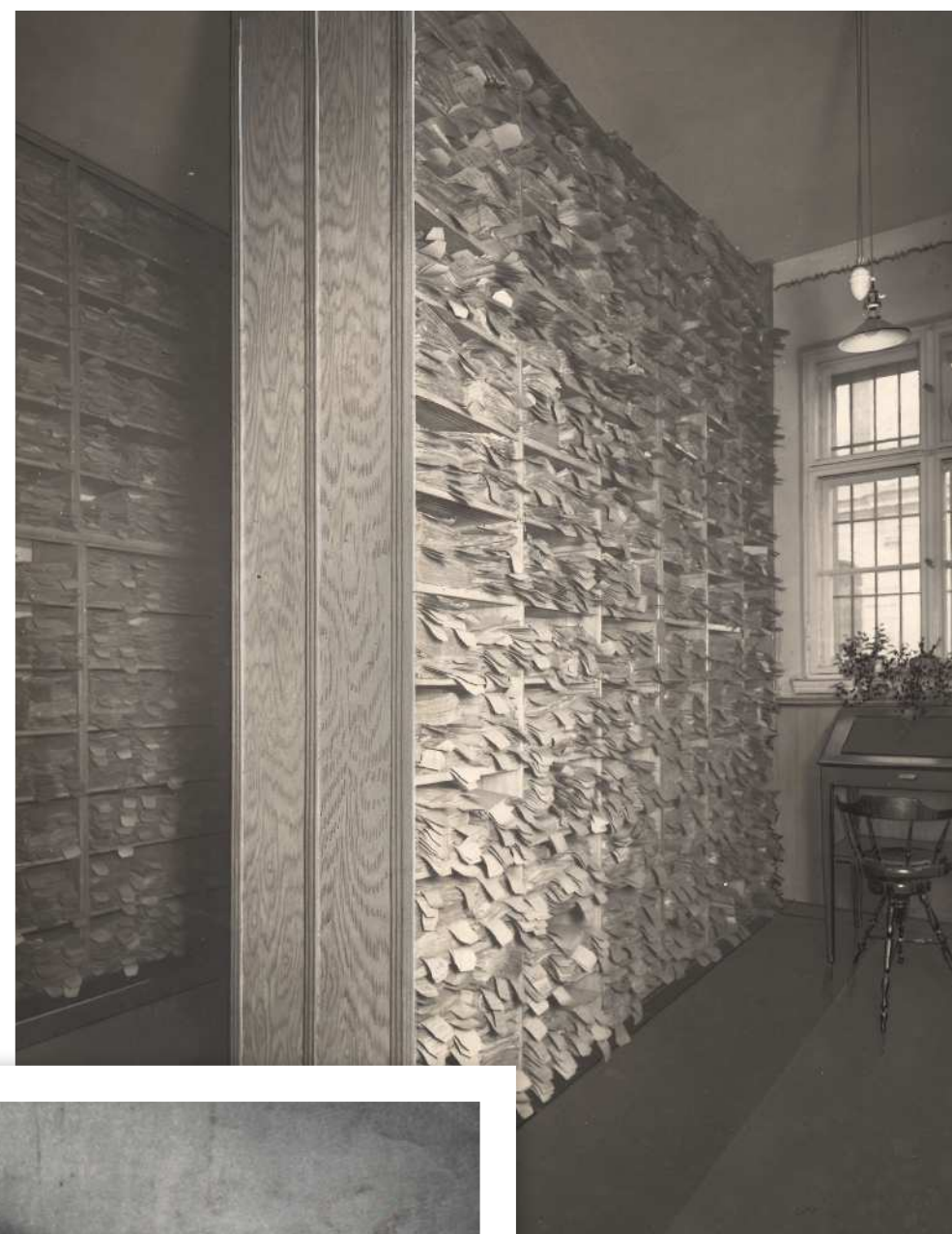
Fasada ratusza w 1888 roku.
Ze zbiorów architekta W. Lisowskiego.

Siedziba Archiwum Akt Dawnych m. Łodzi, później
Archiwum Miejskiego w Łodzi.

Pracownia naukowa Archiwum Akt Dawnych m. Łodzi

Pomieszczenia Archiwum Akt
Dawnych m. Łodzi

Siedziba centrali Archiwum
Państwowego w Łodzi
przy pl. Wolności 1

150
LAT
RATUSZA
ŁÓDZKIEGO

Folder wystawy pt. „150 lat ratusza
łódzkiego”
zorganizowanej przez Wojewódzkie
Archiwum Państwowe
w Łodzi oraz Muzeum Historii Miasta Łodzi

Pracownia naukowa/czytelnia w budynku
przy pl. Wolności 1 w Łodzi

Budynek Archiwum Państwowego w Łodzi
przy al. Kościuszki 121

Czytelnia w budynku przy al. Kościuszki 121
w Łodzi

Budynek Archiwum Państwowego
w Łodzi przy al. J. Piłsudskiego 33

Siedziba Oddziału w Sieradzu APt
przy ul. POW 5

Czytelnia

Podpisanie umowy o zamianie nieruchomości
między Miastem Łódź a Archiwum Państwowym
w Łodzi

Wizualizacja projektu nowego
budynku Archiwum Państwowego
w Łodzi przy pl. Dąbrowskiego 19

